

A Biblia és a prófécia

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 4Mózes 14:34; Dániel 2:27-45; 7:1-25; 8:14; János 14:29; 1Korinthus 10:1-13

„És ő azt mondta nekem: Kétezer-háromszáz estéig és reggelig, azután viszszaakad a szent hely az igazságát” (Dán 8:14, ÚRK).

A bibliai prófécia alapvető az identitásunk és a küldetésünk szempontjából. A prófécia belső és külső mechanizmusa bizonyítja Isten Igéjének pontosságát. Jézus kijelentette: *„Most mondom ezt nektek, mielőtt megtörténik, hogy ha majd megtörténik, higgyetek”* (Jn 14:29, RÚF; lásd még Jn 13:19). Az alapvető kérdés: hogyan értelmezzük helyesen a próféciát, hogy tudjuk, az adott kijelentés valójában mikor teljeseedik?

A reformáció ideje alatt a reformátorok a történeti próféciaértelmezési módot követték. Ez megegyezik azzal, mint amit Dániel és János is használt magyarázatuk kulcsaként. A történelmi értelmezési módszer szerint a prófécia a történelem előrehaladó és folyamatos beteljesedése, a múltban kezdődik és Isten örök országában végződik.

Ezen a héten a történeti próféciaértelmezés oszlopait fogjuk vizsgálni. „A történelemben látnunk kell a prófécia teljeseését, tanulmányozzuk a Gondviselés munkáját a nagy reformációs mozgalmakban, és értsük meg, hogyan haladnak az események, amikor a nagy küzdelem végső ütközetére gyülekeznek a nemzetek” (Ellen G. White: *Testimonies for the Church*. 8. köt., 307. o.)!

A TÖRTÉNETISÉG ÉS A PRÓFÉCIA

A hetednapos adventisták a prófécia értelmezésében alapvetően a történeti módszert követik, vagyis azt, hogy a Biblia több fő prófécija a történelem töretlen vonalán halad a múltból a jelenen át a jövőbe. Ez hasonló ahhoz, ahogyan az iskolában tanultuk a történelmet. Azért követjük ezt, mert a Biblia is így magyarázza ezeket a prófeciákat.

Olvassuk el Dán 2:27-45 verseit! Az álom mely részei utalnak arra, hogy a birodalmak folytonosan, megszakítás nélkül követik egymást a történelem során? Mivel mutatja be maga a Biblia, hogyan kell értelmeznünk az apokaliptikus (végidei) prófeciákat?

Figyeljük meg, hogy Nebukadneccar birodalmát az arany fej jelképezi. Dániel ezzel Babilont azonosítja a prófécia első birodalmaként (Dán 2:38). Azután így folytatja: „*De utánad egy másik királyság támad, alacsonyabb rendű a tiednél. Azután pedig egy harmadik királyság, rézből való, amely uralkodni fog az egész földön*” (Dán 2:39, RÚF), majd jön egy negyedik is (Dán 2:40). Már az állóképből is kiderül, hogy ezek a birodalmak egymás után következnek, mert mindegyiket egy-egy nagyobb testrészt szimbolizálja, a fejtől egészen a lábujjakig. Kapcsolódnak egymáshoz, ahogyan az idő és a történelem is.

Dániel 7. és 8. fejezetében a szobor helyett különleges vadállatok jelképei jelennek meg, de a tanítás ugyanaz. A négy birodalom (Dániel 8. fejezetében három) töretlen egymásutánisága mutatkozik meg. A prófeciák az ókortól kezdődően átívelnek a történelmen, a jelenen át a jövőbe, addig, amikor Krisztus visszajön és Isten megalapítja örök országát. Tehát Dániel 2. fejezetének állóképe és a 7-8. fejezetek egymást követő látomásai szolgáltatják a protestáns történeti próféciaértelmezés alapját, amelyet a hetednapos adventisták ma is elfogadnak.

Olvassuk el Jn 14:29 versét! Hogyan segít Jézusnak ez a kijelentése megérteni a prófeciák működését?

Milyen jelentős előnyt élvezünk ma, hiszen már annyi minden bekövetkezett a történelemben, amiről az ókori Babilon idejében élők nem tudhattak?

AZ ÉV-NAP ELV

A történeti próféciaértelmezés egyik kulcsa az év-nap elv. Évszázadok során sok teológus alkalmazta ezt az elvet Dániel és Jelenések idői próféciáinak értelmezésekor, több kulcsfontosságú igehelyből, valamint a próféciák szövegösszefüggéséből kikövetkeztetve.

Olvassuk el 4Móz 14:34 és Ez 4:6 verseit! Hogyan jelenti ki Isten az év-nap elvet ezekben a versekben?

Ezek a szakaszok világosan kifejtik az év-nap elvet. Azonban hogyan igazoljuk ennek az elvnek az alkalmazását az olyan idői próféciák esetében, mint Dán 7:25, 8:14, valamint Jel 11:2-3, 12:6, 14 és 13:5?

Három másik elem is alátámasztja az év-nap elv alkalmazását Dániel és a Jelenések próféciáiban: a szimbólumok, a hosszú időszakok és a sajátosság kifejezések használata. Először is a vadállatok és a szarvak szimbolikus értelemben birodalmakat jelölnek, ami arra utal, hogy az idővel kapcsolatos kifejezéseket is jelképesen kell értelmeznünk. A vadállatokat és szarvakat nem vehetjük szó szerint, valami másnak a szimbólumai. A prófécia többi része is szimbolikus, nem szó szerinti, miért értelmeznénk tehát kizárólag az időre vonatkozó kifejezéseket szó szerint? A válasz természetesen az, hogy nem szabad ezt tennünk. Másodszor, a próféciákban megjelenített sok esemény és birodalom több évszázadon átível, ami lehetetlen volna, ha a rájuk vonatkozó idői próféciákat szó szerint vennénk. Az év-nap elvet alkalmazva az események azonban figyelemreméltó pontossággal illeszkednek az időhöz, ezért sem érthetjük szó szerint az idői próféciákat.

Végül pedig az ezekre az időszakokra vonatkozó sajátosságos kifejezések is szimbolikus értelmezésre utalnak. Más szóval, ahogyan ezek a próféciák kifejezik az időt (például „*Kétezer-háromszáz este és reggel*”, Dán 8:14, RÚF), az nem a megszokott módja az időmeghatározásnak. Ez is mutatja, hogy az itt leírt időszakokat szimbolikusán kell értelmezni, nem pedig szó szerint.

Tekintsük át Dán 9:24-27 verseiben a hetven hétre vonatkozó próféciát! „*Attól fogva, hogy elhangzott a kijelentés Jeruzsálem újjáépüléséről... a fejedelem felkenéséig*” (Dán 9:25, RÚF), hatvankilenc hét telik el, azaz egy év, négy hónap és egy hét. Szó szerint számítva a próféciának nem lenne értelme, ugye? Mi a helyzet azonban akkor, ha a Biblia év-nap elvét alkalmazzuk, ami szerint a hetven hét négyszázkilencven év?

A KIS SZARV AZONOSÍTÁSA

Évszázadokon át a protestáns reformátorok a Dániel 7-8. fejezetében említett kis szarv által jelképezett hatalmat a római egyházzal azonosították. Miért?

Olvassuk el Dán 7:1-25 és 8:1-13 verseit! Melyek a kis szarv közös jellemvonásai a két fejezet leírása alapján? Hogyan azonosíthatjuk a kis szarvat?

Hét azonos jellemvonást találunk a Dániel 7. és 8. fejezetében bemutatott kis szarv esetében: 1) szarvként jelenik meg; 2) üldöző hatalomról van szó (Dán 7:21, 25; 8:10, 24); 3) önfelmagasztaló és káromló hatalom (Dán 7:8, 20, 25; 8:10-11, 25); 4) Isten népe ellen lép fel (Dán 7:25; 8:24); 5) tevékenységét prófétai időszak határozza meg (Dán 7:25; 8:13-14); 6) a végidőig fennmarad (Dán 7:25-26; 8:17, 19); 7) természetfölötti módon pusztul el (Dán 7:11, 26; 8:25).

A történelem szerint az első birodalom Babilon volt (Dán 2:38), a második Médó-Perzsia (Dán 8:20) és a harmadik Görögország (Dán 8:21). A történelem egyhangúlag arra mutat, hogy e világbirodalmak után a Római Birodalom következett.

Dániel 2. fejezetében a Rómát jelképező vas a vas és cserép elegyéből álló lábfejben *folytatódik*, egészen az idők végéig. A Dániel 7. fejezete által említett kis szarv a negyedik vadállatból nő ki, de továbbra is annak a negyedik állatnak a része marad. Milyen hatalom származott Rómából, aminek a politikai és vallási befolyása legalább ezerkétszázhatvan évig jelentős (lásd Dán 7:25)? A történelem és a prófécia alapján ez csak egyetlen hatalomra – a pápaságra illik, ami Európa tíz barbár törzse között került hatalomra, hármat közülük kitört (Dán 7:24). „...más lesz, mint az előzők” (Dán 7:24, RÚF), ami a többitől való különbözőségére utal. „Sokat beszél majd a Felséges ellen” (Dán 7:25, RÚF) és „Még a sereg vezérével is szembeszállt” (Dán 8:11, RÚF), bitorolva Jézus szerepét és felváltva azt a pápáéval. Az ellenreformáció idején, amikor a protestánsokat lemészárolták, teljesedett az üldözéssel kapcsolatos jövendölés is, az, hogy „gyötörni fogja a Felséges szentjeit” (Dán 7:25, RÚF) és „a földre vetett némelyeket abból a seregből” (Dán 8:10, ÚRK). Valóban arra törekedett, hogy „megváltoztassa az ünnepeket és a törvényt” (Dán 7:25, RÚF) azáltal, hogy a Tízparancsolatból eltávolította a második parancsolatot, illetve a szombatot vasárnapra változtatta.

A VIZSGÁLATI ÍTÉLET

A héten tanulmányozott vázlatprófeciát a reformáció óta a történeti próféciamagyarázatot támogató protestánsok túlnyomó többsége elfogadja. Azonban csak az 1800-as évek elejének Miller-mozgalma óta kezdtek alaposan újragondolni a kétezer-háromszáz nap és a vizsgálati ítélet kérdését. Figyeljük meg a következő összehasonlítást!

Dániel 7. fejezete	Dániel 8. fejezete
Babilon (oroszlán)	-
Médó-Perzsia (medve)	Médó-Perzsia (kos)
Görögország (párduc)	Görögország (kecskebak)
Pogány Róma (negyedik vadállat)	Pogány Róma (vízszintes mozgású szarv)
Pápai Róma (kis szarv)	Pápai Róma (függőleges mozgású szarv)

Olvassuk el Dán 7:9-14 és 8:14, 26 verseit! Mi történik a mennyben e versek szerint?

A középkori üldözés ideje után, aminek 1798-ban vége lett, miután Berthier tábornok elfogatta és bebörtönöztette a pápát (Jel 13:3), Dániel 7. és 8. fejezete az ítéletet említi. Az ítéletnek a mennyben kell történnie, ahol „összeült a törvényszék” (Dán 7:10, RÚF) és „Jött valaki az ég felhőin, aki emberfiához hasonló volt; az öregkorú felé tartott” (Dán 7:13, RÚF). Erre az ítéletre 1798 után, de még Jézus második adventje előtt kerül sor. A kétezer-háromszáz év kiindulópontját Dán 9:24 versében találjuk, amelyben a hetven hét (négy-százkilencven év) „khatak”, azaz „leszabatott” a kétezer-háromszáz napról szóló látomásból (Dán 9:24). Gyakorlatilag sok teológus helyesen látja, hogy a Dán 8:14 versében említett kétezer-háromszáz napról (évről) szóló prófécia és a Dán 9:24-27 szakaszában leírt hetven hétről (négy-százkilencven év) szóló jövendölés ugyanannak a prófécianak két részlete. A hetven hétről szóló rész következő verse, Dán 9:25 megadja ennek az időkeretnek a kiindulópontját: „A Jeruzsálem újraépítése felől való szózat keletkezésétől”. Ennek az eseménynek a dátuma „Artaxerxes király hetedik esztendeje” (Ezsd 7:7), vagyis Kr. e. 457. Ehhez hozzáadva kétezer-háromszáz évet 1844-hez jutunk, nem sokkal 1798 után, még Jézus második eljövetele előtt. Jézus ekkor ment be a szentek szentjébe, hogy elkezdje közbenjárói munkáját, a mennyi szentély megtisztítását. Lásd a pénteki tanulmány szemléltető ábráját!

TIPOLOGIA A PRÓFÉCIÁBAN

Csak egyszer teljeseznek az apokaliptikus próféciaák szimbólumai, mint amilyeneket Dániel és Jelenések könyvében találunk. Például a kecskebak csak Görögországra vonatkozik (Dán 8:21), amit a szöveg világosan kifejezett és megnevezett. Lehetne-e ennél világosabb?

A tipológia azonban konkrét ószövetségi személyekre, eseményekre vagy intézményekre utal, amelyek léteztek a történelemben, de a jövőben egy nagyobb valóságra utalnak. A tipológia mint értelmezési mód használata visszavezet Jézushoz és az Újszövetség íróihoz, és megtalálható az Ószövetségben is. Az egyetlen útmutató egy típus, azaz előkép felismeréséhez az, hogy a Szentírás írója beazonosítja őket számunkra.

Olvassuk el 1Kor 10:1-13 verseit! Milyen múltbeli történelmi eseményre utal Pál, a korinthusi gyülekezetet figyelmeztetve? Hogyan érvényes ez ránk nézve ma?

Pál visszautal a kivonulás történelmi valóságára, és kialakít egy tipológiát az ókori zsidók tapasztalatára a pusztai vándorlás során. Pál leírja, hogyan ihlette Isten Mózeszt ezeknek az eseményeknek a feljegyzésére, mert „*Mindez példa számunkra*” (1Kor 10:6, ÚRK). Az Úr így figyelmezteti a lelki Izraelt, hogy tartson ki a kísértésekben az utolsó napokban is.

Olvassuk el az alábbi igeszakaszokat, és írjunk le minden előképet és azok teljeseését, amint Jézus és az Újszövetség írói azonosítják őket!

Mt 12:40 _____

Jn 1:29 _____

Jn 3:14-15 _____

Jn 19:36 _____

Róm 5:14 _____

Jézus és az Újszövetség írói mindegyik idézett esetben alkalmazzák a kép és előkép értelmezést, ami kiemeli azok prófétai jelentőségét. Ezúton rámutatnak a nagyobb horderejű teljesezésre a történelemben.

Gondoljunk a földi szentélyszolgálatra, ami előképként szolgált Isten átfogó megváltási tervére! Mit tanít ez a szentélyszolgálat üzenetének mai fontosságáról?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Dániel 7	Dániel 8
Babilon (oroszlán)	-
Médó-Perzsia (medve)	Médó-Perzsia (kos)
Görögország (párduc)	Görögország (kecskebak)
Pogány Róma (negyedik vadállat)	Pogány Róma (vízszintes mozgású szarv)
Pápai Róma (kis szarv)	Pápai Róma (függőleges mozgású szarv)
Ítélet a mennyben	A mennyei szentély megtisztítása

Életbevágóan fontos azt látnunk itt, hogy a Dániel 7. fejezetében szereplő ítéletjelenet, ami az ezerkétszázhatvan éven át tartó üldözés (Dán 7:25) után zajlik, ugyanaz az esemény, mint a szentély megtisztítása Dán 8:14 versében. A mennyei ítéletjelenet vezet el végül Isten örök országához, a bűnbe süllyedt föld szomorú történelmének a végén. Ennélfogva erős bibliai bizonyíték áll a rendelkezésünkre azzal kapcsolatban, hogy a Szentírás nagy jelentőséget tulajdonít Dán 8:14 versének és az általa jelölt eseménynek.

BESZÉLJÜK MEG!

- 1) Menjünk vissza és nézzük át újra Dániel 2. fejezetét! Figyeljük meg, hogy milyen világosan felfedezhető itt a történeti értelmezési módszer: a világbirodalmak töretlen sorrendje, amely az ókortól kezdve tart egészen Isten örök országáig. Isten megadja számunkra ezeknek a próféciáknak az értelmezési kulcsát. Mit mond el mégis a keresztény világ állapotáról az, hogy kevés keresztény alkalmazza a történeti magyarázati módszert? Miért segít ez a tény hangsúlyozni, mennyire fontos ma az egész világon hirdetni az adventi üzenetet?
- 2) Mennyire jól értjük a kétezer-háromszáz éves próféciát Dán 8:14 alapján? Amennyiben nem értjük igazán, miért ne fordítanánk időt rá, hogy megismerjük, majd a tanultakat elmondjuk a csoportunkban? Meg fogunk lepődni, hogy mennyire szilárdan megalapozott a próféciaértelmezésünk.
- 3) Olvassuk el Dán 7:18, 21-22, 25, 27 verseit, amelyek arra irányítják a figyelmet, hogy mi történik a szentekkel. Mit tesz velük a kis szarv által jelképezett hatalom? Ezzel szemben mit tesz értük az Úr? Mi a jó hír a szentek számára az ítélet vonatkozásában? Végül mit kapnak az ítélettől?

GALAMB GYÖNGYVÉR: ÖLELVE ÉLNI

Ha csak egy érintés melegít
az idő kőrongyaiba varrtan;
koldus ruhám köztetek pedig
gyűlölt idegenség a bajban,
akkor Jób inge rajtam a disz.

Élve élni ölelve lehet.
Más út erre a Nap alatt nincs.
Ezért kötözgetem sebemet.
Ez az, mikor a fájdalom kincs.
Bajom pedig lehet új kezdet.

Vagy magával ránthat mélybe le
vad szándékkal vonva halálba.
Vagy kitárom karom a fényre,
Krisztus végútját Véle járva,
akarom Őt ... ölelve élve.